

LUMIERE, genootschap in 1919 gesticht door een aantal jonge Antwerpenaars die hiermee in het artistieke leven debuteerden, had een duidelijk internationalistisch-pacifistisch karakter. Dit blijkt duidelijk uit het tijdschrift *Lumière* (1ste num-

LUMIERE

Op Vrijdag 29 April 1921, te 8 uur
in de zaal "FORTUNIA" (hoek Vesting- en Pelikaanstraat)

VOORDRACHT

door

Felix Timmermans

over het ontstaan van "Pallieter"
en van "Het Kindken Jezus in Vlaanderen"

INKOM : fr. 3.- (50% vermindering aan de
abonnees van het tijdschrift "Lumière")

Kaarten te bekomen: bij de voornaamste boekhandelaars, in de zaal
"Fortunia" en op de bureelen van "Lumière" Amerikalei 160.

mer: augustus 1919), waarin, behalve Belgische auteurs, evengoed Vlamingen als Fransschrijvers, tevens Fransen, Duitsers, Brazilianen, Nederlanders, Hongaren, Oostenrijkers, Zwitsers enz. publiceerden. Naast een paar Nobelprijswinnaars (Romain Rolland en Carl Spitteler) komen dienstweigerders, veroordeelden, revolutionairs en patriotten voor. Hoewel wars van elke vorm van nationalisme, stond de groep sympathiek tegenover de toenmalige Vlaamse eisen, doch alleen uit een gevoel van rechtvaardigheid. Dit standpunt werd uiteengezet in het artikel *La question flamande* (Lumière, jg. 1, nr. 8, maart 1920) en daarbij is het gebleven. In de redactie zat een afgevaardigde voor Vlaanderen (Frank van den Wijngaert), evenals er afgevaardigden waren voor andere landen. Het tijdschrift bevatte teksten, uit het Nederlands vertaald, evengoed van Felix Timmermans als van Wies Moens, maar ook van Henriëtte Roland Holst en Noto Soeroto. Werd er onrecht gepleegd, dan was Lumière steeds bereid in de bres te springen, o.a. ten gunste van Jef Horemans, die verplicht werd een toneelstuk terug te trekken, en van Wies Moens, om zijn bevrijding te verkrijgen. Er werden ook onderhandelingen gevoerd met extremistisch getinte Vlaamse jongeren, nl. Herman van den Rieck en Firmin Mortier, voor het stichten van een Internationale van de jeugd, maar het plan faalde hij gebrek aan de nodige geldmiddelen. Lumière heeft bovendien tal van uitgaven bezorgd. In het Nederlands kwamen oorspronkelijke teksten aan de beurt van F. Toussaint van Boelaere, Franz de Backer, Frans Smits, Hugo van Walden, Géo de la Violette, Frans de Wilde en Frank van den Wijngaert. De oogmerken blijven evenwel steeds internationalistisch. (Onder de uitgegeven meestal jonge en vaak onbekende auteurs komen namen als Tolstoj en Romain Rolland voor.) Ten slotte dienen we te wijzen op de rol die de Lumière-

groep heeft gespeeld in de heropbloei van de houtgravure. Rondom de grote figuur van Frans Maseeel (Lumière publiceerde voor het eerst in België een houtgravure van hem) schaarden zich Henri van Straten, Joris Minne en de gebroeders Jan-Frans en Jozef Cantré, van wie de eerste vier deel uitmaakten van de groep. Dank zij het uitgeven van grafische albums, het organiseren van internationale tentoonstellingen van houtgravures, in binnen- en buitenland, verwierven zij de faam die hun een ereplaats heeft bezorgd in de moderne houtsnijkunst. De activiteiten van de groep, waarbij nog dient te worden vermeld het creëren van een marionettentheater, verflauwden in de jaren 30 en beperkten zich tot enkele bibliofiele uitgaven, om te eindigen bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog.

LITERATUUR: R. Avermaete, *La Gravure sur bois moderne de l'Occident* (1928); - R. Avermaete, *Herinneringen uit het kunstleven. I Het avontuur van Lumière* (1952); - R. Avermaete, *L'aventure de „Lumière”* (1970). ROGER AVERMAETE